

terug naar aandacht te spraak waar- iemand, die sordeel staat denken hier- t van Matth. i n d i n g s . En dikwijls usschen twee die beide te n de tweede erste. Op het schijnen, die rdacht op de het gebruik ling van een ijkheid over- maar te ver- oor: „al wie

leel" wil dus gt zelfverze- n; het raakt

in in die op- merde in de heeft om te „ergens te- mhartigheid" nde dus, hier denken, daar t. ls Grosbeide, 27) een even vers te heb- zaak radicaal

men tot de g h e i d en en. Maar Ja- en geoordeeld veroordeeling niet, dat GOD heeft geopen- is in het oor- end TEGEN- artigheid doet

kapitaal zet- word. Heeft ing („roemen spoor geleid? ons wel, dat , de conclusie elijk — komt, ds barmhar- gheid immers ft sprak, was ngt. En past r van een be- i wordt in het n die hij mhartigheid?,

als dan barm- oud heeft als gedaan heeft", drukking ver- zelfde kwestie 17 kunnen op- er bij ons uit-

ogelijke stilis- drukkingswijze en — een nog moeten er n.l. dat wat ze in Jac. 2:14—26 in Rom. 4 vs thema voor- e i d van uit- : 13 en Rom. slagzin, die

allereerst het rts een „even- maal gegeven „oordeel" en personen onder mhartigheid"

HOLWERDA.

men Jac. 2 wil in plaats van

n toegetreden: ruggen, Assen; ink, Schiedam.

„OOSTERBEEK” en de les van Vlaardingen

In het eerste nummer van het nieuw verschenen blad „De Roeper”, richtte een Vlaardinger zich met een woord tot Prof. Schilder, waarin felle critiek werd uitgeoefend op het „Reformatie”-artikel „De aanval op de vrijmaking ingezet”.

Deze schrijver is door dit artikel pijnlijk getroffen, omdat over het eerste woord van Oosterbeek grof geschut wordt gebruikt door Prof. Schilder, wiens woorden voor vele eenvoudigen hetzelfde zou betekenen als een pause-lijke banbliksem, en wiens goed- of afkeuring daarom voor vele kerkmensen het laatste woord is.

De Professor had beter gedaan en doet beter om zijn artillerie-beschieting te staken en vrouwen te hebben in zijn eigen menschen, die, naar ze meenen, naar 's Konings bevel, als een kleine patrouille het terrein ver- kennen.

Want Oosterbeek is slechts geweest een aftasten van elkanders standpunten.

Over pijnlijk getroffen gesproken!

Vele eenvoudige geloovigen, ook in Vlaardingen, zijn en door Oosterbeek en door dit woord aan Prof. Schilder pijnlijk getroffen.

Want deze medewerker van het blad „De Roeper”, het blad, dat evenals Johannes de Dooper in de wildernis, rechte banen wil maken voor God, heeft in Oosterbeek niet hetzelfde geluid laten hooren als de bloedgetuige Johannes, wiens optreden en prediking in de woestijn wel heel veel verschilt niet de ronde tafelconferentie te Oosterbeek. Waarom is men nu echter hierdoor pijnlijk getroffen? Wil men persé eigen meening ten koste van alles handhaven of mag men dezen weg niet goedvinden?

Om deze vragen goed te beantwoorden, moeten we heel kort en heel eenvoudig zien waarom er vrijmaking noodig was. Die vrijmaking der Kerk die dwars door de menschen hun ziel is gegaan, waar zij zich vanwege „hun vleesch” tegen hebben verzet, die gezins- en familieverhoudingen verstoortte.

Wat was er toch met de Kerk van den Heere Jezus aan de hand, dat zij toch dezen weg gegaan zijn?

Dit. In den jare 1942, '43 en '44 hebben de Kerken der reformatie in Synodebesluiten en bindingen, zich en haar ordinantiën meer macht en autoriteit toegeschreven dan den Woorden Gods.

Zij bedienden de Sacramenten niet gelijk Christus in Zijn Woord heeft verordend. De H. Doop was aan men- schenwoorden gebonden.

Van het H. Avondmaal werden kinderen Gods in flagranten strijd met de tucht, onrechtvaardig afgehouden en als trouwe dienaars van Christus onwaardig geacht tot den ambtelijken dienst, waartoe Hij hen geroepen had.

Ja zij vervolgden zelfs degenen die hellig wilden leven naar het Woord Gods en die hen bestraften over haar gebreken. (Rechtsvervolging, ambtelijke vergulzing, ont- neming van kerkelijke goederen enz. enz.) Zij werden naar uitspraak der belijdenis op grond der H. Schrift „valsche kerken”.

Met dit woord „valsche kerken”, wordt niet geoordeeld over den staat der geloovigen, die aldaar zijn, voor God. Maar de kerken zelf stonden Christus in Zijn kerkver- gaderend werk tegen.

Toen echter, toen het er zoo benauid met de kerken voorstond, toen heeft het den Heere in Zijn souvereine genade behaagd, Zijn Kerk wederom vrij te maken van menschenbindingen.

En Hij heeft in Zijn ondoorgrondelijke wijsheid daarbij gebruik gemaakt van zondaren, doch die naar Zijn Naam waren genoemd, en die in geloofsgehoorzaamheid alleen den hals bogen voor Jezus Christus, dienende den op- bouw der broeders.

Deze daad van vrijmaking werd door de Synode der Geref. Kerken officieel „revolutionair” genoemd, en zoo werd dus door hen officieel het werk des Heeren miskend in de reformatie van Zijn Kerk. Daarmede zijn ze, we oostateeren dit met groote droefheid, op een zeer ge- vaarlijk en hellend vlak terecht gekomen.

En nu de les van Vlaardingen in de dagen, na de vrij- making in Augustus 1944.

Wij bleven waar wij waren tot 4 Dec. 1945. Alle door ons ondernomen revisie pogingen ten spijt, kunnen niet ongedaan maken, dat wij door ons blijven daar, mede schuldig stonden aan de vreeselijke kerkzonden van leer- binding boven het Woord Gods en het uitstooten van Gods lieve kinderen enz. enz.

Ja, het is wel heel erg, wij deden zelfs nog erger. In de genabuurde Kerk van Schiedam, werden onze broeders Da Vonk en anderen, met medewerking van den kerkeraad van Vlaardingen geschorst, en als onwaardigen tot den ambtelijken dienst, als revolutionairen behandeld.

O neen, wij hadden er geen vrede mee, integendeel, maar we kwamen toen niet tot de daad der direct geboden geloofsgehoorzaamheid.

We klemden ons vast aan een door ons ondernomen revisie poging, en meenden dat we voor God zoo de rechte lijnen moesten trekken met de idee dat langs dezen weg de baan weer geëffend werd voor al onze geschorste broeders. En we sloten onze oogen voor het feit dat al zoo vele revisie pogingen waren mislukt, en we dachten: als zoo toch de eenheid bewaard kan blijven, moeten we alles doen om dat te bewerkstelligen.

Maar..... voor den Heere stonden wij schuldig als Kerk-schouderders.

Want God had Zijn Kerk reeds vrijgemaakt. En om te bewaren de eenigheid des Geestes door den band des vredes en om de gebroken Avondmaalsgemeenschap te herstellen met Gods volk dat uitgeworpen was, daarom hadden wij, staande in het ambt aller geloovigen ons direct moeten vrijmaken.

Doch ondanks het feit dat we midden in een ernstig gewetensconflict verkeerden, bleven we waar we waren, behoudens enkele broeders en zusters wien het te benauid werd, en zwoegden we verder in Kerkpolitieken modder, formuleerden en distancieerden, totdat uiteindelijk de Kerkeraad voorstellen ter revisie inzond bij de classis Schiedam.

Maar och arme, wat er nog aan revisie in was, werd er daar grondig uitgehaald. En toen?

Toen heeft de Heere ons hardhandig de oogen geopend en ons onwilligen, toch door Zijn Geest en Woord ge- bracht op den weg dien we in het geloof moesten gaan. Omdat Zijn wegen hooger waren en zijn dan onze wegen.

En zoo mocht door 's Heeren genade Zijn Kerk in Vlaar- dingen op 4 Dec. '45 opnieuw in de vrijheid staan waar- mede Christus haar vrijgemaakt heeft. En we hebben den Heere ervoor gedankt en riepen de gemeente op tot den weg der eenvoudige gehoorzaamheid.

En overal waar de Heere Zijn Kerk heeft gereformeerd daar is een ieder schuldig zichzelf daar bij te voegen en zich daarmede te vereenigen: onderhoudende de eenigheid der Kerk enz. enz.

In dezen weg alleen is herstel der gebroken gemeenschap mogelijk. Want de Heere heeft ons de genade geschonken, dat wij de wettige voortzetting der Geref. Kerken mogen zijn.

En ziet nu Oosterbeek.

Deze broeders verkondigen nu, dat wij aan den eisch van Christus tot bewaren der eenheid niet hebben be- antwoord. En met die „wij” worden ook de vrijgemaakte ondertekenaars bedoeld.

Dan zeg ik, inderdaad hebben wij in Vlaardingen hier niet aan beantwoord, inderdaad hebben wij hier ons zelf niet willen verloochenen en hebben wij de roeping tot een- heid naar het gebod van Christus uitgesteld en verschoven tot we niet verder meer konden knoeien.

En gezien nu onze historie, gezien bovenal den weg des Heeren met Zijn Kerk, zijn vele eenvoudigen verontrust over Oosterbeek. Zij zijn het die pijnlijk zijn getroffen, want al moge dan de z.g. zaaksgerechtigheid worden ge- handhaafd, het accent is anders, n.l., dat om der wille van

Van drie notedoppen

V. M. Hillyer: „De Wereldgeschiedenis in een notedop”. 4e dr.

Dr M. Schneider en drs J. C. Trimp Jr.: „De Geschiedenis van ons Vaderland in een notedop”.

E. G. Huey: „De Dierenwereld in een notedop”. 4e druk. Uitgeverij en Druk- kerij Hollandia te Baarn.

In Nederland, waar het onderwijs op een behoorlijk peil staat, is men vooral na den oorlog, ongerust ge- worden over een mogelijken achterstand bij andere landen en heftig is men gaan pleiten voor onderwijs- herziening. Men richtte hierbij het oog vooral naar Amerika, waar alles groot en goed was, wetenschap- pelijk en zuiver uitgebalanceerd, dank zij de groote verdiensten der psycho-techniek.

Den laatsten tijd spreekt men niet zoo veel meer over het vurig begeerde Amerikaansche opvoedings- systeem. Nauwkeuriger kennismaking leidde eenigs- zins tot ontzuivering, ja, men begon met bedenkelij- ken achterstand in Amerika te constateeren op be- paalde gebieden.

Het verbaast ons dan ook al niet meer, als we lezen van den Amerikaanschen paedagoog Hillyer, dat hij zich ergerde aan den provinciaalschen toestand van het Amerikaansche geschiedenisonderwijs.

Voor den Amerikaan begint de geschiedenis bij 1492, als hij tenminste weet dat toen zijn land ontdekt is. Voorts kent hij de voornaamste feiten uit de geschie- denis van zijn land, maar verder reikt zijn horizon niet. Hillyer vreesde dat deze z.g. vaderlandsliefde moet leiden tot bekrompenheid en bespottelijke ver- waandheid, berustend op volslagen onkunde omtrent alles wat buiten Amerika is voorgevallen. Hij vatte dus het plan op om de jeugd in te leiden, in wat wij noemen Algemeene Geschiedenis, en wilde dit op een- voudige, bevattelijke manier doen. En naar het mij voorkomt, slaagde hij daarin. Het systeem is zuiver Amerikaansch. De geheele tijdsruimte, van het begin der geschiedenis af, met inbegrip van de praë-histo- rie, stelt hij voor als een tijdstrap. Elke trapwisseling is duizend jaar, elke trede stelt een periode van 100 jaar voor. Laat men nu de jeugd op elke trede één gebeurtenis lezen, en dat zoo smakelijk mogelijk, dan klimt hij zoo gemakkelijk en genoegelijk op naar het heden en heeft dan ook nog een zekeren samenhang te pakken.

Over de juistheid hiervan wil ik niet oordeelen en ongetwijfeld zullen andere historici, andere feiten be- langrijker noemen, dan de hier gebodene, of men zal achten dat feiten en personen zijn weggelaten, die zeker een plaats verdienen in het geheugen van een kind. Dat zijn dingen die altijd overblijven. Een popu- lair-wetenschappelijk boek voor de jeugd, dat ieder bevredigt, is er niet en zal er ook wel nooit komen.

Als we de Wereldgeschiedenis van Hillyer lezen, zoo- als zij nu vertaald voor ons ligt, dan zullen wij moeten erkennen, dat het boek pakkend geschreven is, met ti- tels boven elk hoofdstuk, die inslaan. Alles echt Ameri- kaansch en ook wel goed. De illustraties zijn eenvou- dig, maar voor hun doel erg geschikt. Er valt heel veel te prijzen in deze uitgave.

En toch kan ik er niet geheel mee ingenomen zijn, heb ik zelfs een voot bezwaar er tegen en wel een

de eenheid meening tegenover meening wordt gesteld, terwijl de Heere ons opnieuw de eenheid gegeven heeft. En wat tusschen hen en ons in staat is, dat zij zich moeten bekeeren voor God, neen niet voor ons, maar voor den Heere, in Wiens Heiligen Naam zij hebben gehandeld en gewonnen.

Maar ondertusschen vragen zich velen af, als het nu zoo moet als Oosterbeek wil, waarom hebben we ons dan vrijgemaakt? Waarom dan die verdrieltelikheden, er ten nauwste mee verbonden, nog langer te dragen?

Nu is schrijver dezes maar een ongeletterd man, maar voor hem staat de kwestie zoo. Wat in 1944 eisch des geloofs was, is het vandaag nog, omdat er niet het minste ten gunste is veranderd.

Daarom ziet hij in Oosterbeek dezelfde gevaren liggen zooals deze in Vlaardingen bestonden voor de vrijmaking, n.l. dat er opnieuw wordt geconfeerd, geformuleerd en gedistancieerd, zie slechts naar het allereerste, en daar- om het moeilijkst te bereiken resultaat van Oosterbeek. En als Prof. Schilder hiervan zegt „De aanval op de vrij- making ingezet”, dan heeft hij slechts weergegeven wat in veler harten leeft. Heusch, onze menschen loopen niet aan een leiband en laten zich over het algemeen niet leven door anderen. Maar ze weten zelf heel goed, waar- om het gegaan is in de vrijmaking, n.l. om de gehoorzaam- heid aan God.

Daarom, Roepers van 1948: maakt rechte wegen voor God, evenals Johannes dit gedaan heeft tegen de kerke- lijke leidslieden in zijn dagen.

Tast niet langer naar elkanders standpunten, zooals br. Weststrate schreef. Maar roept, ja roept luid, tot waar- achtige bekeering, roept, ja verhef uw stem met macht, dat de broeders en zusters kerkelijk niet langer tegen den Heere blijven strijden en dat hun plaats is waar de Heere Zijn Kerk vergadert, waar men zich aanstelt naar het zuivere Woord van God, verwerpende alle dingen die daar tegen zijn, houdende Jezus Christus voor het eenige Hoofd. Zoo moet het vandaag gezegd worden.

Vlaardingen zij u een voorbeeld hoe het niet moet.

Vlaardingen. J. BOELHOUWERS.

principeel. Het boek is mij te Amerikaansch. Het wil heel reëel zijn, want de nieuwe wereld gelooft niet in sprookjes, noch in een gouden tijdperk — wat iets anders is dan het tijdperk van het goud —. Maar met dit duldbare ongeloof gaat gepaard een soort van christendom zonder „sprookjes”. De schrijver zegt in zijn voorwoord, dat de meeste politieke, sociologische, economische of godsdienstige aangelegenheden te hoog liggen voor de kinderlijke bevatting, al worden ze nog zoo simpel verteld. Dit is ten deele natuurlijk waar, d.w.z. dit geldt voor de eerste drie van de reeks. Een kind, dat een godsdienstige opvoeding heeft genoten, begrijpt heusch meer dan schir. vermoedt. Nu wordt hem de wording der aarde verklaard, niet naar het bijbelboek, maar meer verlicht. De aarde is een afge- koelde vonk, die eens van de zon afsprong. Daarop ontstond het eerste leven, microscopisch kleine plant- jes, waaruit later alle levende wezens, ook de mensch, voortkwamen. Die eerste menschen, primitieven, wa- ren als wilde beesten „ofschoon wij aannemen, dat ook bij hen het oerbeseef van goed en kwaad bestond. Maar in tegenstelling met andere wilde dieren liepen ze op hun achterbenen”. Deze primitieven spraken tegen elkaar met een soort van geknor „umfa, umfa, glug, glug”. Hoe de schrijver aan deze taalwijsheid komt, vermeldt hij niet. Onze voorouders waren dus wilden, „met woeste neigingen”. Ondanks onze be- schaving en godsdienst, zijn er nog velen zoo. „Voor zulke mensen hebben wij gevangenissen” volgt er dan laconiek.

De bijbelsche geschiedenis wordt, natuurlijk heel kort, ook verteld. Abraham ging uit Ur, omdat hij in één God geloofde en de andere menschen niet. De ge- schiedenis van Mozes en het volk Israël wordt be- schreven zonder eenige vermelding van het Goddelijk ingrijpen. Te moeilijk voor kinderen? Maar waarom moeten ze bij de Grieksche geschiedenis dan 13 goden leeren, met ieders speciale betekenis?

Als hij David bespreekt, noemt hij hem als psalm- dichter, raadt zelfs aan psalm 23 te leeren, die zoo mooi is. Doch de geheele plaats die Israël krijgt, be- slaat twee bladzijden, terwijl het sprookje van den Trojaanschen oorlog alleen er vier beslaat. Hindertijk is het kwasi kinderlijke daarbij. Wanneer de wonder- baarlijke vernietiging van Sanheribs leger genoemd wordt, zegt de schrijver: „Misschien waren ze wel ver- giftigd, of wat denken jullie dat het geweest zou zijn?”

Ondanks het voortdurende beroep op het christen- dom van thans, blijkt uit niets, dat Christus' geboorte voor de geschiedenis van meer belang is geweest, dan dat men er de jaartelling mee begon. Er wordt wel een heel kort hoofdstuk gewijd aan Jezus, Zijn dood, Zijn apostelen enz. Over Zijn leer niets. Langer wordt stilgestaan bij den heidenschen keizer Marcus Aureli- us, die op één lijn wordt gesteld met de christenen. Nog primitiever is het stukje over de hervorming. „Maar in de 16e eeuw begonnen sommige mensen er over na te denken, of er geen veranderingen moes- ten komen in het katholieke geloof”. De een zei dat er verandering moest komen, de ander niet. „En zo ontstond er een twist”, die dan kort beschreven wordt, zonder eenige vermelding van het geloofsverschil.

Deze Amerikaansche geschiedbeschrijving, ondanks het reële principe vol sprookjes, is trots den pak- kenden vorm en de vele interessant vertelde bijzonder-